

Ben ve Babam – Vatan Filminde Ulusal ve Evrensel Değerlerin Temsili: Sahne Temelli Nitel Bir Analiz

→ Esra AĞYAR* → Özge ÖZGÜR**

Öz

Bu çalışma, 15 Temmuz 2016 darbe girişimi sırasında sivil vatandaşların deneyimlerini konu alan *Ben ve Babam – Vatan* filminde ulusal ve evrensel değerlerin nasıl temsil edildiğini incelemektedir. Araştırmada sahne temelli nitel film analizi yaklaşımı benimsenmiş ve filmde yer alan 27 sahne iki aşamalı kodlama süreciyle analiz edilmiştir. Kodlama süreci, Excel tabanlı yapılandırılmış veri matrisi aracılığıyla sistematik biçimde yürütülmüş, tekrar eden değer temaları ile bu temaların anlatı içerisindeki ilişkileri değerlendirilmiştir. Bulgular, dört temel tematik yapının öne çıktığını göstermektedir: (1) Demokrasi ve Kolektif Direniş, (2) Adalet ve Haksızlığa Karşı Durma, (3) Vatanseverlik ve Ulusal Bağlılık, (4) Cesaret ve Ahlaki Sorumluluk. Analiz sonuçları, filmde ulusal değerlerin (vatan, millet, sorumluluk, kahramanlık) evrensel değerlerle (demokrasi, adalet, insan hakları, sevgi) birlikte kurgulandığını göstermektedir. Bu bağlamda film, vatanseverlik ile demokratik değerleri karşıt yapılar olarak değil, birbirini destekleyen ahlaki bir çerçeve içinde sunmaktadır. Araştırma ayrıca değer temsillerinin anlatı boyunca farklı karakterler ve sahneler aracılığıyla çeşitlendiğini ortaya koymaktadır. Özellikle kolektif eylem, etik sorumluluk ve toplumsal dayanışma temalarının film anlatısında belirgin biçimde öne çıktığı görülmektedir. Sonuç olarak çalışma, sinematik anlatıların değer aktarımı, toplumsal aidiyet ve demokratik vatandaşlık bağlamında nasıl işlev görebileceğini tartışmakta, medya anlatılarının yurttaşlık bilinci ve değerler eğitimi üzerindeki rolüne ilişkin literatüre katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ben ve Babam – Vatan Filmi, Değerler Eğitimi, Demokratik Vatandaşlık, Ulusal Değerler, Evrensel Değerler

*Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü,
Kahramanmaraş, Türkiye
E-mail: esra.agyar@gmail.com
ORCID: 0000-0003-2494-3479

**Doç. Dr., Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, Bartın, Türkiye
E-mail: oozgur@bartin.edu.tr
ORCID: 0000-0002-9596-1634

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi: 15.05.2026 Revize Tarihi: 01.06.2026 Kabul Tarihi: 15.06.2026

DOI: 10.37679/trta.1952443 İZ: JA84FY67SH

Representation of National and Universal Values in the Film *Ben ve Babam – Vatan*: A Scene-Based Qualitative Analysis

→ Esra AĞYAR → Özge ÖZGÜR

Abstract

This study examines the representation of national and universal values in the film *Ben ve Babam – Vatan*, which depicts the experiences of ordinary citizens during the July 15, 2016 coup attempt in Türkiye. The study employs a qualitative research design based on scene-based film analysis. A total of 27 scenes were analyzed through a two-stage coding process using a structured Excel-based data matrix. The analysis focused on identifying recurring value themes and examining how these themes were integrated into the narrative structure. The findings reveal four major thematic categories: (1) Democracy and Collective Resistance, (2) Justice and Opposition to Injustice, (3) Patriotism and National Loyalty, and (4) Courage and Moral Responsibility. The analysis demonstrates that the film integrates national values such as homeland, nation, responsibility, and heroism with universal values including democracy, justice, human rights, and love. In this respect, patriotic commitment and democratic values are represented not as contradictory but as mutually reinforcing moral principles. The findings further indicate that value representations diversify through different characters and narrative contexts across the film. Themes related to collective action, ethical responsibility, and social solidarity emerge prominently throughout the narrative. Overall, the study contributes to discussions on how cinematic narratives may function as sites of value transmission, democratic citizenship formation, and civic education. It also seeks to contribute to the literature on media narratives and values education.

Keywords: *Ben ve Babam – Vatan* Film, Values Education, Democratic Citizenship, National Values, Universal Values

1. Giriş

Sinema, yalnızca olayları aktaran estetik bir anlatı biçimi değil, aynı zamanda toplumsal gerçekliğin belirli anlam çerçeveleri içinde yeniden üretildiği önemli bir kültürel temsil alanıdır. Özellikle tarihsel kırılma dönemlerini konu alan filmler, geçmiş olayları yeniden yorumlayarak kolektif hafızanın oluşumuna katkıda bulunmakta ve toplumsal değerlerin dolaşıma girmesinde etkili olmaktadır. Bu yönüyle sinematik anlatılar, bireylerin demokrasi, adalet, vatandaşlık, sorumluluk ve aidiyet gibi kavramlara ilişkin algılarının şekillenmesinde önemli bir rol üstlenmektedir (Carlsten ve McGarry, 2015; Rosenstone, 2006).

Kültürel bellek yaklaşımına göre geçmiş, yalnızca hatırlanan bir olgu değil, anlatılar, imgeler ve semboller aracılığıyla sürekli yeniden inşa edilen bir anlam alanıdır (Assmann, 2001, ss. 36, 91). Sinema da bu anlam üretim sürecinin önemli araçlarından biridir. Özellikle toplumsal krizleri konu alan filmler, yaşanan olayları belirli ideolojik ve ahlaki çerçeveler içerisinde yeniden kurgulayarak izleyicilere sunmaktadır.

15 Temmuz 2016 darbe girişimi, Türkiye'nin yakın tarihinde önemli toplumsal ve siyasal sonuçlar doğuran bir kırılma noktası olarak değerlendirilmektedir. Bu süreç sonrasında üretilen film ve televizyon yapımları, yaşanan olayları yalnızca aktarmakla kalmamış, aynı zamanda demokrasi, vatanseverlik, dayanışma, cesaret ve toplumsal sorumluluk gibi değerler etrafında yeniden anlamlandırmıştır. Bu yapımlardan biri olan *Ben ve Babam – Vatan* filmi, darbe girişimi sırasında sıradan vatandaşların deneyimlerini merkeze alarak ulusal ve evrensel değerlerin sinematik anlatı içerisindeki temsil biçimlerini görünür kılmaktadır.

Bu çalışmanın kuramsal çıkış noktası, Stuart Hall'un (2019) temsil kuramına dayanmaktadır. Hall'a (2019) göre medya metinleri gerçekliği doğrudan yansıtan nötr yapılar değildir, aksine anlamın dil, söylem ve kültürel kodlar aracılığıyla üretildiği temsil sistemleridir. Bu nedenle filmlerde yer alan demokrasi, adalet, vatanseverlik veya cesaret gibi değerler yalnızca betimlenen unsurlar olarak değil, belirli ideolojik anlamları yeniden üreten söylemsel yapılar olarak değerlendirilebilir.

Çalışmada ayrıca sinematik vatandaşlık yaklaşımından yararlanılmıştır. Sinematik vatandaşlık, sinemanın yurttaşlık bilinci, toplumsal aidiyet ve

demokratik katılım konularındaki anlam üretim süreçlerine dikkat çekmektedir (Russell ve Waters, 2010). Bu yaklaşım, filmlerin izleyicilere yalnızca olayları anlatan metinler olmadığını, aynı zamanda vatandaşlık, sorumluluk ve kolektif eylem hakkında belirli bakış açıları sunduğunu ileri sürmektedir.

15 Temmuz’u konu alan medya yapımları üzerine çeşitli çalışmalar bulunmasına karşın, bu yapımlarda ulusal ve evrensel değerlerin nasıl temsil edildiğini Hall’un (2019) temsil kuramı ve sinematik vatandaşlık yaklaşımı birlikte kullanılarak inceleyen çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu çalışma, *Ben ve Babam – Vatan* filminde ulusal ve evrensel değerlerin nasıl temsil edildiğini analiz ederek bu boşluğa katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Bu doğrultuda araştırmanın temel sorusu şu şekilde belirlenmiştir:

Ben ve Babam – Vatan filminde ulusal ve evrensel değerler nasıl temsil edilmekte ve bu temsiller hangi anlam üretim süreçleri aracılığıyla inşa edilmektedir?

Bu temel soru doğrultusunda aşağıdaki alt sorulara yanıt aranmıştır:

- Vatan, millet ve kolektif sorumluluk gibi ulusal değerler filmde nasıl temsil edilmektedir?
- Demokrasi, adalet ve insan hakları gibi evrensel değerler hangi anlatı unsurları aracılığıyla üretilmektedir?
- Filmde yer alan değer temsilleri hangi söylemsel ve ideolojik anlamları oluşturmaktadır?
- Film, sinematik vatandaşlık bağlamında nasıl bir yurttaşlık anlatısı kurmaktadır?

2. Kuramsal Çerçeve

2.1. Stuart Hall’un Temsil Kuramı

Bu çalışmanın temel kuramsal dayanağını Stuart Hall’un (2019) temsil kuramı oluşturmaktadır. Hall’a (2019) göre temsil, gerçekliğin pasif biçimde yansıtılması değil, anlamın dil, söylem, semboller ve kültürel kodlar aracılığıyla üretilmesi sürecidir (Hall, 2019). Bu yaklaşım, medya metinlerinin toplumsal gerçekliği doğrudan aktarmadığını, belirli anlamları seçerek, düzenleyerek ve yeniden üreterek izleyiciye sunduğunu ileri sürmektedir.

Hall'un (2019) yaklaşımında medya ürünleri, toplumsal olayları nötr biçimde aktaran araçlar değil, ideolojik anlamların üretildiği kültürel alanlar olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle filmlerde yer alan karakterler, olaylar, mekânlar ve diyaloglar yalnızca anlatının parçaları değil, aynı zamanda belirli değerlerin ve toplumsal anlamların taşıyıcılarıdır.

Temsil kuramı açısından bakıldığında demokrasi, adalet, vatanseverlik veya cesaret gibi kavramlar sabit ve evrensel anlamlara sahip değildir. Bu değerler, anlatı içerisinde kullanılan söylemler, semboller ve karakter ilişkileri aracılığıyla yeniden anlamlandırılmaktadır. Dolayısıyla bir filmde hangi değerlerin görünür kılındığı kadar, bu değerlerin hangi anlatsal bağlamlarda ve hangi anlam çerçeveleri içerisinde sunulduğu da önem taşımaktadır.

Hall'un (2019) temsil yaklaşımı, özellikle tarihsel olayları konu alan filmlerin incelenmesinde önemli bir analitik araç sunmaktadır. Çünkü bu tür filmler yalnızca geçmiş anlatmamakta, aynı zamanda geçmişe ilişkin belirli yorumları, kimlikleri ve değer sistemlerini yeniden üretmektedir. Bu nedenle *Ben ve Babam – Vatan* filmindeki ulusal ve evrensel değerlerin nasıl temsil edildiğini incelemek için Hall'un (2019) yaklaşımı uygun bir kuramsal zemin sağlamaktadır.

2.2. Sinematik Vatandaşlık

Sinematik vatandaşlık yaklaşımı, sinemanın yurttaşlık bilinci, toplumsal aidiyet ve demokratik katılım üzerindeki etkilerini açıklamak amacıyla geliştirilmiştir. Sinema, vatandaşlık ve toplumsal sorumluluk anlayışlarının üretildiği sembolik bir kamusal alan işlevi görmektedir.

Filmler, izleyicilere yalnızca olay örgüsü sunmakla kalmaz, aynı zamanda belirli toplumsal ve siyasal pozisyonları anlamlandırabilecekleri sembolik çerçeveler de sağlar. Bu yönüyle sinema, bireylerin aidiyet, sorumluluk, katılım ve kolektif eylem gibi kavramlara ilişkin algılarının şekillenmesinde etkili olabilmektedir.

Sinematik vatandaşlık yaklaşımı özellikle toplumsal krizleri, siyasal çatışmaları ve tarihsel kırılmaları konu alan filmlerde daha görünür hâle gelmektedir. Bu tür anlatılar, izleyicileri yalnızca geçmiş olayları izlemeye değil, aynı zamanda bu olaylar karşısında yurttaşlık, demokrasi ve toplumsal sorumluluk gibi kavramlar üzerine düşünmeye davet etmektedir.

Bu çalışmada sinematik vatandaşlık yaklaşımı, Hall'un (2019) temsil kuramını tamamlayıcı bir çerçeve olarak kullanılmaktadır. Hall'un (2019) yaklaşımı filmde değerlerin nasıl temsil edildiğini açıklarken, sinematik vatandaşlık yaklaşımı bu temsillerin hangi yurttaşlık anlayışlarını ve toplumsal sorumluluk biçimlerini görünür kıldığını anlamaya katkı sağlamaktadır. Böylece çalışma, filmdeki değer temsillerini yalnızca söylemsel düzeyde değil, aynı zamanda vatandaşlık ve demokratik katılım bağlamında da değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

3. Yöntem

3.1. Araştırma Deseni

Bu çalışma, *Ben ve Babam – Vatan* filminde ulusal ve evrensel değerlerin nasıl temsil edildiğini incelemek amacıyla sahne temelli nitel film analizi yaklaşımıyla yürütülmüştür. Araştırmada tematik analiz yöntemi kullanılmıştır. Tematik analiz, belirli bir veri seti içerisinde tekrar eden anlam örüntülerinin sistematik biçimde ortaya çıkarılmasına olanak tanımaktadır (Braun ve Clarke, 2006). Bu çalışma kapsamında filmde yer alan sahneler analiz birimi olarak kabul edilmiş ve değer temsilleri sahne düzeyinde incelenmiştir.

Çalışmada film, bütüncül bir anlatı olarak değerlendirilmek yerine sahne düzeyinde analiz edilmiştir. Böylece anlatı kırılmaları, karakter etkileşimleri, diyalog yapıları ve görsel semboller daha ayrıntılı biçimde incelenebilmiştir. Nitel film analizinde metin çözümleme yaklaşımı, karakterlerin, sahnelerin ve anlatı yapılarının belirli kuramsal çerçeveler doğrultusunda yorumlanmasına imkân tanımaktadır (Kızılay ve Bayram, 2022, s. 86).

Araştırma, tek bir film örneği üzerinden yürütüldüğü için durum çalışması yaklaşımı kapsamında da değerlendirilebilir. Yin'e (2018) göre durum çalışmaları, belirli bir olgunun kendi bağlamı içinde derinlemesine incelenmesine olanak tanımaktadır. Bu çalışmada amaç istatistiksel genelleme yapmak değil, belirli bir medya anlatısı üzerinden değer temsillerini analitik olarak incelemektir.

Araştırma sürecinde tematik analiz (Braun ve Clarke, 2006) temel yöntem olarak benimsenmiş; nitel içerik analizi ise verilerin sistematik biçimde düzenlenmesi ve kodlanması sürecinde yardımcı bir araç olarak kullanılmıştır. Böylece hem yorumlayıcı derinlik hem de metodolojik şeffaflık korunmaya çalışılmıştır.

3.2. Veri Kaynağı ve Örneklem Seçimi

Araştırmanın veri kaynağını *Ben ve Babam – Vatan* filmi oluşturmaktadır. Filmde yer alan sahneler analiz birimi olarak kabul edilmiştir. Araştırmada film bütüncül biçimde analiz edilmiş; anlatı akışında anlamlı dramatik kırılma, mekân değişimi, karakter etkileşimi veya tematik dönüşüm içeren toplam 27 sahne analiz birimi olarak belirlenmiştir. Bu nedenle çalışma, sadece seçilmiş örnek sahnelere değil, filmin tamamına dayanan sahne temelli bütüncül bir analiz niteliği taşımaktadır. Sahnelerin belirlenmesinde anlatı akışındaki değişimler, mekân geçişleri, karakter etkileşimleri ve dramatik kırılmalar dikkate alınmıştır.

Her sahne bağımsız bir anlam birimi olarak değerlendirilmiş; böylece anlatı boyunca tekrar eden değer temsilleri ve tematik örüntüler sistematik biçimde incelenmiştir. Film analizi çalışmalarında gözlem formları ve sahne bazlı çözümleme teknikleri sıklıkla kullanılmaktadır (Çetin ve Şirin, 2024, s. 739). Bu çalışmada da sahne düzeyinde analiz tercih edilerek anlatının farklı bölümlerindeki değer aktarım biçimlerinin daha görünür hâle getirilmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışmada *Ben ve Babam – Vatan* filmi amaçlı örnekleme yaklaşımı (Patton, 2002; Baltacı, 2018) doğrultusunda seçilmiştir. Film, 15 Temmuz 2016 darbe girişimini yalnızca politik olaylar düzeyinde ele almamakta, aile ilişkileri, çocukluk deneyimi, demokratik vatandaşlık, toplumsal dayanışma ve vatanseverlik gibi değer temalarını da işlemektedir. Bu yönüyle araştırma amacıyla doğrudan ilişkili görülmüştür. Özellikle ulusal ve evrensel değerlerin aynı anlatı içinde birlikte temsil edilmesi, filmi değerler eğitimi ve demokratik vatandaşlık bağlamında analiz edilmeye uygun bir örnek hâline getirmiştir. Bu çalışmada temel analiz birimi "sahne" olarak kabul edilmiştir.

3.3. Veri Kodlama ve Organizasyon

Kodlama süreci, filmde yer alan anlamların dilsel ve görsel göstergeler aracılığıyla nasıl üretildiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Hall'un (2019) temsil yaklaşımından hareketle, filmdeki değer temsilleri yalnızca yansıtıcı öğeler olarak değil, aynı zamanda anlam kurucu yapılar olarak değerlendirilmiştir.

Tüm sahneler Microsoft Excel kullanılarak oluşturulan yapılandırılmış bir kodlama matrisi içinde düzenlenmiştir. Bu sistem, sahnelerin sistematik biçimde karşılaştırılmasına ve tekrar eden örüntülerin izlenmesine olanak sağlamıştır.

Her sahne için aşağıdaki değişkenler kaydedilmiştir. Bunlar sahne numarası, zaman aralığı, anlatı açıklaması, karakterler, görsel ve sembolik öğeler, tematik kodlar ve analitik notlardır. Bu yapılandırılmış veri organizasyonu, analiz sürecinde hem veri yönetim aracı hem de analitik izleme mekanizması olarak kullanılmıştır.

3.4. Kodlama Süreci

Kodlama süreci Braun ve Clarke (2006) tarafından geliştirilen tematik analiz modeli doğrultusunda yürütülmüştür. İlk aşamada film birden fazla kez izlenmiş ve sahneler ayrıntılı biçimde incelenmiştir. Daha sonra sahnelerde yer alan diyaloglar, karakter davranışları ve anlatsal olaylar açık kodlama yoluyla kodlanmıştır. İkinci aşamada benzer kodlar bir araya getirilerek üst temalar oluşturulmuştur. Analiz sonucunda dört ana tema belirlenmiştir: Demokrasi ve Kolektif Direniş, Adalet ve Haksızlığa Karşı Durma, Vatanseverlik ve Ulusal Bağlılık ile Cesaret ve Ahlaki Sorumluluk.

3.4.1. Kodlama Çerçevesi ve Operasyonel Tanımlar

Kodlama sürecinde kullanılan temalar, veri setinden elde edilen bulgular ile kuramsal çerçeve birlikte değerlendirilerek oluşturulmuştur. Açık kodlama aşamasında ortaya çıkan kodlar, anlam yakınlıkları dikkate alınarak üst temalar altında birleştirilmiştir. Analiz sonucunda dört ana tema belirlenmiştir.

3.4.1.1. Demokrasi ve Kolektif Direniş

Bu tema, demokratik düzenin korunması, kolektif eylem, dayanışma ve sivil katılımı içeren sahneleri kapsamaktadır. Alt kodlar; toplumsal birlik çağrıları, kamusal alanlarda toplanma sahneleri, demokratik düzenin savunulması, kolektif özne vurguları ve dayanışma ve birlikte hareket etme söylemleridir.

3.4.1.2. Adalet ve Haksızlığa Karşı Durma

Bu tema, hukuki meşruiyet, etik değerlendirme ve haksızlığa karşı çıkmayı içeren sahneleri kapsamaktadır. Alt kodlar; hukuk ve adalet vurguları, şiddetin etik sorgulanması, meşru ve gayrimeşru güç ayrımları ve insan haklarına yönelik ihlallerdir.

3.4.1.3. Vatanseverlik ve Ulusal Bağlılık

Bu tema, ulusal aidiyet, kolektif kimlik, vatan söylemi ve duygusal bağlılık içeren sahneleri kapsamaktadır. Alt kodlar; vatan, millet ve devlet söylemleri, fedakârlık ve koruma anlatıları, ulusal aidiyet metaforları, aile üzerinden aktarılan vatanseverlik söylemleri ve kuşaklararası değer aktarımıdır.

3.4.1.4. Cesaret ve Ahlaki Sorumluluk

Bu tema, risk alma, korkuya rağmen eyleme geçme ve ahlaki sorumluluk temelinde hareket etmeyi içeren sahneleri kapsamaktadır. Alt kodlar; cesaret ve direnme söylemleri, tehlike karşısında geri çekilmeme, fedakârlık anlatıları ve ahlaki sorumluluk temelinde verilen kararlardır.

3.5. Analitik Yaklaşım

Kodlama süreci tamamlandıktan sonra veri seti tematik analiz yoluyla değerlendirilmiştir. Analiz sürecinde yinelenen motifler, karakter ilişkileri, sembolik öğeler ve anlatı yapıları arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Amaç, film boyunca tekrar eden değer temsillerini belirlemek ve bu değerlerin anlatı içinde nasıl anlam kazandığını ortaya koymaktır.

Bu yaklaşım, yorumların yalnızca öznel değerlendirmelere değil, sistematik biçimde kodlanmış veri setine dayandırılmasını sağlamıştır.

3.6. Güvenilirlik ve Analitik Şeffaflık

Araştırmada analitik güvenilirliği artırmak amacıyla farklı stratejiler kullanılmıştır. Kodlama süreci iki araştırmacı tarafından bağımsız biçimde yürütülmüş; daha sonra kodlamalar karşılaştırılarak ortak değerlendirme yapılmıştır. Araştırmacılar

filmi birden fazla kez izleyerek kodlama sürecini yeniden gözden geçirmiştir. Kodlama sürecinde başlangıçta altı tema tanımlanmış olmakla birlikte, *intercoder reliability* analizi dört ana tema üzerinden yürütülmüştür. İki bağımsız kodlayıcı arasında Cohen's Kappa değeri $\kappa = 0.73$ olarak hesaplanmış, Krippendorff's Alpha katsayısı ise $\alpha \approx 0.71$ olarak bulunmuştur. Bu değerler kodlama sürecinin güvenilir olduğunu göstermektedir.

Tüm kodlama kararları, tema geliştirme süreçleri ve analitik notlar sistematik biçimde kayıt altına alınmıştır. Böylece araştırma sürecinde denetlenebilir bir analiz izi (*audit trail*) oluşturulmuştur. Ayrıca Denzin ve Lincoln'in (2011) nitel araştırmalarda analitik şeffaflık vurgusu doğrultusunda, sahnelere ilişkin zaman kodları ve diyaloglar ayrıntılı biçimde kaydedilmiştir.

4. Bulgular

4.1. Tematik Analize Genel Bakış

Ben ve Babam – Vatan filminin sahne temelli nitel analizi, anlatı boyunca ulusal ve evrensel değerlerin belirli tematik örüntüler aracılığıyla temsil edildiğini göstermektedir. Hall'un (2019) temsil yaklaşımı doğrultusunda gerçekleştirilen analizde, değerler yalnızca doğrudan ifade edilen içerikler olarak değil; aynı zamanda karakterler, diyaloglar, semboller ve anlatı yapıları aracılığıyla üretilen anlam sistemleri olarak değerlendirilmiştir.

Kodlama ve tematik analiz süreci sonucunda dört temel tema belirlenmiştir: (1) Demokrasi ve Kolektif Direniş, (2) Adalet ve Haksızlığa Karşı Durma, (3) Vatanseverlik ve Ulusal Bağlılık, (4) Cesaret ve Ahlaki Sorumluluk. Bu temalar birbirinden bağımsız yapılar olarak değil, anlatı boyunca birbirini destekleyen ve birlikte anlam üreten tematik örüntüler olarak ortaya çıkmaktadır.

Analiz bulguları, filmde ulusal ve evrensel değerlerin karşıt kategoriler şeklinde sunulmadığını göstermektedir. Aksine demokrasi, adalet ve insan hakları gibi evrensel değerler; vatanseverlik, aidiyet ve sorumluluk gibi ulusal değerlerle ilişkilendirilerek temsil edilmektedir. Bu durum, filmin anlam dünyasında ulusal bağlılık ile demokratik değerlerin birbirini dışlayan değil, birbirini tamamlayan unsurlar olarak kurgulandığını göstermektedir.

Film boyunca demokrasi ve adalet temaları çoğunlukla kolektif eylem, hukuki meşruiyet ve toplumsal sorumluluk söylemleri aracılığıyla görünür hâle gelirken;

vatanseverlik ve cesaret temaları aile ilişkileri, fedakârlık anlatıları ve ahlaki seçimler üzerinden inşa edilmektedir. Böylece film, yalnızca belirli değerleri temsil etmekle kalmamakta; aynı zamanda bu değerlerin hangi toplumsal ve ahlaki çerçeveler içerisinde anlam kazandığını da ortaya koymaktadır.

Aşağıda yer alan tematik analiz bulguları, filmdeki değer temsillerinin nasıl üretildiğini ve bu temsillerin hangi ideolojik ve söylemsel anlamları taşıdığını ayrıntılı biçimde göstermektedir.

Sahne Zamanı	Ulusal Değer (Kod)	Evrensel Değer (Kod)	Ortak Tematik Odak	Diyalog
44:35	Vatan (3) / Devlet (2)	Demokrasi (1)	Halk Egemenliği	"Arkadaşlar, biz bu vatanın ekmeğini yedik. Bu devletimize yapılmış bir kalkışmadır; korkan namert, onlara alkış tutan haindir."
01:02:50	Kahramanlık (4a)	Adalet (11)	Meşru Otorite	"Ben de asker kızılım ve babamdan şunu öğrendim; millete silah doğrultanın sonu felakettir."
02:14:42	Vatan (3)	Sevgi (9)	Duygusal Aidiyet	"Canım anneni çok seviyorum, vatanımızı çok seviyorum."
45:01	Kahramanlık (4a) / Özgüven (7c)	Cesaret	Ahlaki Metanet	"Korkmayın, korkaklar yataklarında ölseler dahi zillet içinde ölürlər. Korkmayın."
01:03:22	Millet (1) / İşbirliği (7d)	Demokrasi (1)	Sivil Katılım	"Milletimi illerimizin meydanlarına davet ediyorum. Havalimanlarına davet ediyorum ve milletçe meydanlarda, havalimanında toplanalım."
58:38	Devlet (2)	Adalet (11) / Hukukun Üstünlüğü	Hukuki Meşruiyet	"Bu yaptığınız iş hukuksuz, vazgeçin!"
70:00–75:00	İşbirliği (7d)	Dayanışma	Kolektif Eylem	"Hepimiz birlikte direneceğiz."

Tablo 1. Seçilmiş Sahnelerde Ulusal ve Evrensel Değer Temsilleri

Yukarıdaki tablo 1, filmdeki değer temsillerinin nasıl üretildiği ve bu temsillerin hangi ideolojik ve söylemsel anlamları nasıl taşıdığı görülmektedir. Özetlenen değerler bağlamında oluşturulan temalar şunlardır:

4.2. Tema 1: Demokrasi ve Kolektif Direniş

Analiz, demokrasi ve kolektif direniş temasının film anlatısında merkezi bir anlam örüntüsü olarak kurulduğunu göstermektedir. Filmde demokrasi yalnızca siyasal bir yönetim biçimi olarak değil; kolektif eylem, toplumsal dayanışma ve sivil sorumluluk aracılığıyla anlam kazanan bir değer olarak temsil edilmektedir. Hall'un (2019) temsil yaklaşımı doğrultusunda değerlendirildiğinde, demokrasi belirli karakterler, diyaloglar ve kamusal eylemler aracılığıyla yeniden üretilmekte; böylece izleyici belirli bir yurttaşlık ve katılım anlayışına davet edilmektedir. 47:43'teki önemli bir sahnede bir karakter, demokratik bağlılık ile yasal hesap verebilirlik arasındaki bağlantıyı açıkça ifade etmektedir:

“Hep demokrasiye inandım. Şimdi kanun dışı davrananların da karşısında olmalıyız.” (Görsel 1)

Görsel 1. Demokrasi için Direniş Çağrısı Konuşması Sahnesi

Bu ifade birden fazla anlatıyı dile getirmektedir. Birincisi, karakterin demokratik çerçeve içindeki ahlaki yönelimini gösterir. İkincisi, demokrasiyi açıkça hukukun üstünlüğüne bağlayarak darbeye karşı çıkmayı yasal ve etik bir zorunluluk olarak

çerçeveler. Üçüncüsü, kapsayıcı “biz” ifadesinin kullanımı, demokrasiyi bireysel bir tercihten ziyade kolektif bir sorumluluk olarak konumlandırır.

Kolektif direniş teması, dayanışma için kodlanmış bir sahnede (70:00–75:00) daha da pekiştirilmektedir:

“Hepimiz birlikte direneceğiz.”

Bu kısa ama güçlü ifade, filmin demokrasi temsilini temelde kolektif olarak özetlemektedir. “Birlikte” zarfı, demokratik direnişin bireysel olarak üstlenilemeyeceğini, koordineli sivil eylem gerektirdiğini vurgulamaktadır.

01:03'teki bir başka önemli sahne, halk egemenliği ilkesini dile getirmektedir:

“Halkın gücünün üstüne güç tanımadım bu zamana kadar.”

Bu beyan, halkı politik meşruiyetin nihai kaynağı olarak konumlandırarak, darbe girişimcilerinin askeri güç yoluyla otorite iddiasına doğrudan karşı çıkmaktadır. Diyalog, gayrimeşru güç (darbe) ile meşru demokratik güç (halk) arasında bir karşıtlık inşa etmektedir.

01:03:22'de bu tema, aktif sivil seferberliğe doğru genişlemektedir:

“Milletimi illerimizin meydanlarına davet ediyorum. Havalimanlarına davet ediyorum ve milletçe meydanlarda, havalimanında toplanalım.”

Bu kolektif eylem çağrısı, demokratik bağlılığı pasif inançtan aktif katılıma dönüştürmektedir. “Davet ediyorum” ifadesinin tekrarı ve kapsayıcı “toplanalım” ifadesi, sivil katılımı hem bir hak hem de bir sorumluluk olarak inşa etmektedir.

Bu tema kapsamında yer alan sahneler, demokrasiyi yalnızca bir yönetim biçimi olarak değil, kolektif eylem üzerinden kurulan bir anlam sistemi olarak üretmektedir. “Hepimiz birlikte direneceğiz” gibi ifadeler, düz anlam düzeyinde birlik çağrısı niteliği taşıırken, yan anlam düzeyinde bireysel öznenin kolektif bir kimlik içinde yeniden konumlandırılmasını sağlamaktadır. Bu söylem, izleyiciyi pasif bir gözlemci olmaktan çıkararak kolektif bir siyasi özneye dönüştüren ideolojik bir çağrı işlevi görmektedir. Bu bağlamda demokrasi, temsil edilen değil, eylem yoluyla inşa edilen bir pratik olarak anlam kazanmaktadır (Barthes, 1957, ss. 91–109).

Demokrasi ve kolektif direniş temasına ilişkin bulgular Hall'un (2019) temsil yaklaşımı çerçevesinde değerlendirildiğinde, filmin demokrasiyi yalnızca siyasal bir sistem olarak değil, kolektif eylem aracılığıyla anlam kazanan bir değer olarak temsil ettiği görülmektedir.

4.3. Tema 2: Adalet ve Haksızlığa Karşı Durma

Filmde adalet teması, hukuki meşruiyet ile ahlaki sorumluluk arasındaki ilişki üzerinden temsil edilmektedir. Anlatı boyunca haksızlık, şiddet ve hukuksuzluk belirli karakterler ve olaylar aracılığıyla görünür kılınırken, adalet, bu durumlara karşı geliştirilen etik ve toplumsal tutumlar üzerinden anlamlandırılmaktadır. Hall'un (2019) temsil kuramı açısından değerlendirildiğinde film, adaleti yalnızca hukuki bir kavram olarak değil, aynı zamanda toplumsal ve ahlaki bir değer olarak yeniden üretmektedir. 52:30'da bir karakter, adalet ile sivil sorumluluk arasındaki ilişkiyi dile getirmektedir:

“Haksızlığa karşı sessiz kalırsak adalet hiçbir zaman sağlanamaz.”

Bu ifade, adaleti statik bir durum olarak değil, haksızlığa karşı aktif muhalefet gerektiren sürekli bir mücadele olarak sunmaktadır. Koşul yapısı (“kalırsak... sağlanamaz”), adaletin sivil uyanıklık ve ahlaki cesarete bağlı olduğunu vurgulamaktadır.

Hukuki meşruiyet teması 58:38'de belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır:

“Bu yaptığınız iş hukuksuz, vazgeçin!”

Burada “hukuksuz” terimi, darbeye karşı çıkışı salt politik terimlerden ziyade hukuki temellere dayandırmaktadır. “Vazgeçin” emir kipi, konuşmacıyı yasal düzenin savunucusu olarak konumlandırarak darbe girişimcilerinin otorite iddiasıyla doğrudan yüzleşmektedir.

Adaletin en çarpıcı ifadelerinden biri, asker kızı olarak tanımlanan bir karakter tarafından 01:02:50'de dile getirilmektedir:

“Ben de asker kızayım ve babamdan şunu öğrendim, millete silah doğrultanın sonu felakettir.”

Bu ifade, konuşmacının askeri aile geçmişi göz önüne alındığında özel bir ağırlık taşımaktadır. “Millete silah doğrultan” ifadesi, meşru askerlik hizmeti (babası tarafından temsil edilen) ile sivillere karşı gayrimeşru askeri eylem arasında keskin bir ahlaki sınır çizmektedir. “Sonu felakettir” uyarısı, adaleti yalnızca bir ideal olmaktan ziyade kaçınılmaz bir sonuç olarak çerçevelemektedir.

Filmin 54:25 sahnesinde sivil insanlara helikopterle ateş açılmakta ve sahnede bulunan tüm sivillerin hayatını kaybettiği gösterilmektedir (Görsel 2).

Görsel 2. Sivil ve Silahsız İnsanların Öldürüldüğü Sahne

54:48’de adaletsizliğin insani bedeli canlı bir şekilde betimlenmektedir:

“Silahsız insanları Aysun... İnsanları acımadan öldürüyorlar. Nasıl insanlar bunlar ya?”

Bu diyalog, sivillerin kırılganlığını (“silahsız insanlar”) ve onlara karşı şiddetin ahlaki öfkesini vurgulamaktadır. “Nasıl insanlar bunlar ya?” retorik sorusu, faillerin ahlaki başarısızlığı anlamlandıramama ifade ederek filmin adalet temsilini temelde insan merkezli olarak pekiştirmektedir.

Adalet teması altında yer alan sahneler, hukuki ve etik sınırların yeniden tanımlandığı bir anlam üretim sürecine işaret etmektedir. “Bu yaptığınız hukuksuz” gibi ifadeler, yüzeyde bir eleştiri içerirken, derin yapıda meşru ve gayrimeşru güç arasındaki ayrımı yeniden kurmaktadır. Bu söylem, izleyiciyi yalnızca bir tanık konumunda bırakmaz; aynı zamanda ahlaki yargı üretmeye yönlendirir. Bu nedenle adalet, sabit bir normdan ziyade, direniş yoluyla görünür hale gelen bir değer olarak temsil edilmektedir.

Adalet ve haksızlığa karşı durma temasına ilişkin bulgular, Hall’un (2019) temsil kuramı çerçevesinde değerlendirildiğinde filmin adaleti yalnızca hukuki bir kavram olarak değil, aynı zamanda ahlaki bir sorumluluk biçiminde yeniden ürettiği görülmektedir. Filmde hukuksuzluk ve meşruiyet arasındaki ayrım belirli karakterler ve olaylar aracılığıyla temsil edilmekte; böylece izleyici belirli bir ahlaki değerlendirme pozisyonuna davet edilmektedir. Bu yönüyle adalet, anlatı içerisinde pasif bir ilke olarak değil, aktif biçimde savunulması gereken bir toplumsal değer olarak anlam kazanmaktadır.

4.4. Tema 3: Vatanseverlik ve Ulusal Bağlılık

Vatanseverlik ve ulusal bağlılık teması, filmin anlam dünyasında aidiyet, sorumluluk ve kolektif kimlik ekseninde inşa edilmektedir. Filmde vatan kavramı yalnızca coğrafi bir mekân ifade etmemekte, aile, fedakârlık, dayanışma ve ortak geçmiş gibi anlam katmanlarıyla ilişkilendirilmektedir. Bu yönüyle vatanseverlik, belirli söylemler ve semboller aracılığıyla yeniden üretilen kültürel bir temsil biçimi olarak ortaya çıkmaktadır. 02:14:42’de vatanseverlik açıkça aile sevgisiyle ilişkilendirilmektedir:

“Canım anneni çok seviyorum, vatanımızı çok seviyorum.”

Bu ifadenin paralel yapısı (anne sevgisini vatan sevgisinin yanına koymak), vatanseverliği samimi aile bağlarının bir uzantısı olarak inşa etmektedir. “Vatanımızı” iyelik eki, kolektif sahipliği ve paylaşılan sorumluluğu vurgulamaktadır.

44:35’te vatanseverlik, karşılıklı yükümlülük aracılığıyla çerçevenmektedir:

“Arkadaşlar, biz bu vatanın ekmeğini yedik. Bu devletimize yapılmış bir kalkışmadır, korkan namert, onlara alkış tutan haindir.”

“Ekmeğini yemek” metaforu, vatandaşlar ve vatan arasında derin bir karşılıklı ilişkiyi ifade etmektedir. Vatandan alan vatandaşlar, ona karşı savunma yükümlülüğü üstlenirler. Keskin ahlaki dil (“namert” ve “hain”), darbeye karşı kabul edilebilir ve edilemez tepkiler arasına net sınırlar koymak için kullanılmıştır.

01:16:27’de bu tema, ikili karşıtlık yoluyla yoğunlaşmaktadır:

“Ya onlar korkacak ya biz, ya bırakacağız o vatansızlara onların vatani olacak ya bizim kalacak.”

Tekrarlanan “ya... ya...” yapısı, çatışmayı varoluşsal olarak sunmaktadır. Vatani savunmak ile kaybetmek arasında orta yol yoktur. Aşağılayıcı “vatansızlar” terimi, darbe girişimcilerini ulusal aidiyet iddialarını reddederek gayrimeşrulaştırmaktadır.

01:53:00’te vatanseverlik, cesaret ve ahlaki seçimle ilişkilendirilmektedir:

“Bugün sen, ben, annen bir taraf seçtik. Vatanın tarafı, cesaretin tarafı.” (Görsel 3)

Görsel 3. Çocuğunun Cesur Olmasını İsteyen Baba - Oğul Sahnesi

Burada “taraf seçmek”, kaçınılmaz bir ahlaki karar olarak sunulmaktadır. “Vatanın tarafı” ile “cesaretin tarafı”nın eşitlenmesi, vatanseverliğin pasif aidiyetten ziyade aktif ahlaki bağlılık gerektirdiğini pekiştirmektedir.

Bu tema altında yer alan söylemler, ulusal aidiyeti doğal ve sorgulanamaz bir gerçeklik olarak yeniden üretilmektedir. “Bu vatanın ekmeğini yedik” ifadesi, düz anlamda bir deneyimi ifade ederken, yan anlam düzeyinde karşılıklı borçluluk ve ahlaki yükümlülük söylemini inşa etmektedir. Bu yapı, bireyi yalnızca bir vatandaş değil, aynı zamanda sorumluluk taşıyan bir özne olarak konumlandırmaktadır. Bu bağlamda vatanseverlik, ideolojik bir mit olarak işlev görmektedir ve ulusal bağlılığı ahlaki zorunluluk haline getiren bir anlam sistemi üretmektedir.

Vatanseverlik ve ulusal bağlılık teması, filmde aidiyet, sorumluluk ve kolektif kimlik ekseninde temsil edilmektedir. Hall’un (2019) temsil yaklaşımı doğrultusunda değerlendirildiğinde, vatan kavramının yalnızca coğrafi bir alanı değil; duygusal bağlılık, ortak geçmiş ve toplumsal sorumluluk gibi anlam katmanlarını da içerdiği görülmektedir. Film, ulusal aidiyeti aile ilişkileri, fedakârlık ve dayanışma anlatılarıyla ilişkilendirerek izleyici açısından anlamlı ve duygusal olarak erişilebilir bir çerçeve oluşturmaktadır.

4.5. Tema 4: Cesaret ve Ahlaki Sorumluluk

Filmde cesaret ve ahlaki sorumluluk teması, bireylerin kriz anlarında verdikleri kararlar ve üstlendikleri sorumluluklar üzerinden temsil edilmektedir. Cesaret, yalnızca bireysel bir karakter özelliği olarak değil; demokrasi, adalet ve vatanseverlik gibi diğer değerlerin görünür hâle gelmesini mümkün kılan bir anlam çerçevesi olarak sunulmaktadır. Bu bağlamda film, cesareti toplumsal sorumluluk ve ahlaki bağlılıkla ilişkilendirerek temsil etmekte ve izleyiciyi belirli etik pozisyonlara yönlendirmektedir. 45:01’de cesaret açıkça korkaklıkla karşılaştırılmaktadır:

“Korkmayın, korkaklar yataklarında ölseler dahi zillet içinde ölürler, korkmayın.”

“Korkmayın” ifadesinin tekrarı hem emir hem de teşvik işlevi görmektedir. Onurlu direniş ile utanç verici korkaklık (“zillet içinde ölürler”) arasındaki karşıtlık, cesareti sonuçtan bağımsız olarak ahlaki bütünlük için gerekli kılmaktadır.

01:12:20'de cesaret, diğer tüm değerleri korumak için gerekli olarak sunulmaktadır:

“Korkarsak hiçbir şeyi koruyamayız.”

Bu özlü ifade, cesareti bir üst-değer olarak konumlandırmaktadır. Aileyi, vatani, demokrasiyi ve adaleti savunmanın ön koşulu. Koşul yapısı (“korkarsak... koruyamayız”), korkunun diğer tüm ahlaki taahhütleri zayıflattığını vurgulamaktadır.

01:53:56'da film, farklı fedakârlık biçimleri arasında ayırım yapmaktadır:

“Önemli olan canını vermek değildir; önemli olan vatan için hayatını feda etmektir.”

“Canını vermek” ile “hayatını feda etmek” arasındaki bu ayırım, anlamın yalnızca eylemden değil, amaçtan kaynaklandığını göstermektedir. Vatan için fedakârlık, ölümü salt kayıptan anlamlı katkıya dönüştürmektedir.

Cesaret teması, filmde yalnızca bireysel bir özellik olarak değil, diğer tüm değerlerin gerçekleşmesini mümkün kılan bir ön koşul olarak inşa edilmektedir. “Korkarsak hiçbir şeyi koruyamayız” ifadesi, düz anlamda bir uyarı niteliği taşıırken, yan anlam düzeyinde korkunun ahlaki eylemi engelleyen bir unsur olduğu fikrini üretmektedir. Bu bağlamda cesaret, bireysel bir erdem olmanın ötesine geçerek, toplumsal düzenin sürdürülebilirliği için gerekli bir mekanizma olarak anlamlandırılmaktadır.

Karakter	Temsil Edilen Temel Değerler	Temsil Edici Diyalog	Zaman	Anlatı İşlevi
Cihangir (Baba)	Vatan, Sorumluluk, Cesaret	“Bu vatani onlara bırakmayacağız.” / “Korkarsak hiçbir şeyi koruyamayız.”	01:04:30 / 01:12:20	Ahlaki çapa; mesleki görev aracılığıyla sivil sorumluluğu gösterir
Asker Kızı	Adalet, İnsan Hakları	“Millete silah doğrultanın sonu felakettir.” / “Silahsız insanları... öldürüyorlar.”	01:02:50 / 54:48	Etik tanık; meşru otoritenin sınırlarını ifade eder

Karakter	Temsil Edilen Temel Değerler	Temsil Edici Diyalog	Zaman	Anlatı İşlevi
Anneanne	Aile Sevgisi, Gelenek	“Önemli olan gönlünün içinin gülmesi.”	19:54	Duygusal temel; sürekliliği ve duygusal bilgeliği temsil eder
Can (Oğul)	Aile Sevgisi, Masumiyet	“Bak nasıl güldü? Anneannem gülmedi ki.”	19:54	Masum perspektif; çatışmanın insani bedelini vurgular
Kolektif Vatandaşlar	Dayanışma, Demokrasi	“Hepimiz birlikte direneceğiz.”	70:00–75:00	Demokratik eylemlilik; kolektif sivil eylemi gösterir

Tablo 2. Karakter Bazında Değer Temsili

Tablo 2, film de karakter bazında değer temsili sunan filmin değer temalarını karakter sistemi boyunca nasıl dağıttığı görülmektedir. Temel gözlemler şunlardır:

- Cihangir, mesleki sorumluluk ve vatansever bağlılığın bütünleşmesini somutlaştırmaktadır.
- Asker Kızı, adalet ilkelerini ifade eden etik bir yorumcu olarak işlev görmektedir.
- Anneanne, duygusal ve geleneksel değer temellerini temsil etmektedir.
- Can, masum bir perspektif sunarak tehlikede olanı vurgulamaktadır.
- Kolektif vatandaşlar, bireysel inançtan ziyade kolektif eylem olarak demokrasiyi göstermektedir.

Bu dağılım, filmin değerleri birden fazla söylem (mesleki görev, etik yansıtma, duygusal gelenek, masum kırılabilirlik ve kolektif eylem) temsil etmesine olanak tanıyarak çok boyutlu bir değer anlatısı yaratmaktadır. Karakterler arasında gerçekleştirilen değer dağılımı, filmin farklı değerleri tek bir kahraman figürü üzerinden değil, çoklu temsil biçimleri aracılığıyla aktardığını göstermektedir.

Sahne temelli kodlama analizi, *Ben ve Babam – Vatan* filminin ulusal ve evrensel değerlerin sistematik entegrasyonu yoluyla değer anlatısını inşa ettiğini ortaya koymaktadır. Analiz edilen veri setinin sonucunda dört ana bulgu ortaya çıktığı görülmektedir:

Birincisi, demokrasi ve adalet, en sık temsil edilen evrensel değerler olarak ortaya çıkmakta ve soyut ilkelerden ziyade tutarlı bir şekilde kolektif eylem ve sivil sorumluluk aracılığıyla çerçevelenmektedir. Film, demokratik bağlılığı aktif katılım ve ahlaki cesaret gerektiren olarak inşa etmektedir.

İkincisi, vatanseverlik (vatan ve millet aracılığıyla temsil edilen) en sık görülen değer kategorisi olarak işlev görmekte, ancak adalet ve aile sevgisi gibi evrensel değerlerle tutarlı bir şekilde ilişkilendirilmektedir. Film, vatansever bağlılığı duygusal bağlar ve karşılıklı yükümlülüğe dayandırarak soyut milliyetçilikten kaçınmaktadır.

Üçüncüsü, cesaret, ulusal ve evrensel çerçeveleri birbirine bağlayan bir köprü değeri olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer tüm değerleri korumak için gerekli olarak temsil edilen cesaret, adalet ve demokrasi gibi terminal değerlerin (Rokeach, 1973) elde edilmesini sağlayan araçsal bir değer olarak işlev görmektedir.

Dördüncüsü, film, değer temsillerini karakter sistemi boyunca dağıtarak birden fazla değer ifade kaydına (mesleki görev, etik yansıma, duygusal gelenek, masum kırılma ve kolektif eylem) olanak tanımaktadır. Bu çok boyutlu temsil, anlatı derinliği ve duygusal katılım yaratmaktadır.

5. Tartışma

5.1. Temsil, Değerler ve Anlam Üretimi

Bu çalışmanın bulguları, *Ben ve Babam – Vatan* filminin ulusal ve evrensel değerleri yalnızca görünür kılmadığını, aynı zamanda bu değerlere belirli anlamlar yükleyerek yeniden ürettiğini göstermektedir. Stuart Hall'un (2019) temsil kuramına göre medya metinleri gerçekliği doğrudan yansıtan yapılar değil, anlamın kültürel kodlar ve söylemler aracılığıyla üretildiği temsil sistemleridir. Bu bağlamda filmde yer alan demokrasi, adalet, vatanseverlik ve cesaret temaları yalnızca olay örgüsünün unsurları olarak değil, belirli ideolojik anlamların taşıyıcıları olarak değerlendirilebilir.

Bulgular, filmin demokrasi ve adalet gibi evrensel değerleri kolektif eylem, hukuki meşruiyet ve toplumsal sorumluluk söylemleri aracılığıyla temsil ettiğini göstermektedir. Benzer şekilde vatanseverlik ve ulusal bağlılık temaları da yalnızca ulusal aidiyet üzerinden değil; aile ilişkileri, fedakârlık ve ahlaki sorumluluk anlatıları aracılığıyla anlam kazanmaktadır. Böylece film, ulusal ve evrensel değerleri karşıt kategoriler olarak değil, birbirini destekleyen anlam sistemleri olarak kurgulamaktadır.

Hall'un (2019) yaklaşımı açısından değerlendirildiğinde, filmdeki değer temsilleri yalnızca bireysel tercihlere ilişkin değildir. Bu temsiller, izleyiciye belirli toplumsal ve ahlaki pozisyonlar öneren söylemsel yapılardır. Film boyunca tekrar eden demokrasi, dayanışma, sorumluluk ve aidiyet söylemleri, belirli bir yurttaşlık ve toplumsal katılım anlayışını meşrulaştıran anlam çerçeveleri üretmektedir.

5.2. Sinematik Vatandaşlık ve Demokratik Katılım

Araştırma bulguları, filmin yalnızca belirli değerleri temsil etmekle kalmadığını; aynı zamanda izleyicilere belirli bir yurttaşlık anlayışı sunduğunu göstermektedir. Russell ve Waters'ın (2010) sinematik vatandaşlık yaklaşımına göre sinema, vatandaşlık, aidiyet ve toplumsal sorumluluk fikirlerinin üretildiği sembolik bir kamusal alan işlevi görmektedir.

Filmde demokrasi çoğunlukla kolektif eylem ve sivil katılım aracılığıyla temsil edilmektedir. Meydanlarda toplanma çağrıları, birlikte hareket etme vurgusu ve toplumsal dayanışma söylemleri, vatandaşlığı pasif bir kimlik olmaktan çıkararak aktif katılım gerektiren bir sorumluluk olarak sunmaktadır. Bu yönüyle film, demokratik yurttaşlığı yalnızca hukuki bir statü değil, toplumsal süreçlere katılımı içeren bir pratik olarak temsil etmektedir.

Filmde yer alan karakterler ve kolektif eylem sahneleri, yurttaşlık bilincinin bireysel düzeyden toplumsal düzeye taşındığı anlatsal alanlar oluşturmaktadır. Böylece film, izleyicileri yalnızca geçmiş bir olayı izlemeye değil, demokrasi, sorumluluk ve toplumsal katılım üzerine düşünmeye davet etmektedir.

Russell ve Waters'ın (2010) sinematik vatandaşlık kavramı, bulguları yorumlamak için ikinci bir değerli merceğe sağlamaktadır. Russell ve Waters (2010) sinemanın vatandaşlık, aidiyet ve sosyal sorumluluk hakkındaki fikirlerin inşa edildiği ve müzakere edildiği sembolik bir alan sağladığını savunmaktadır. Bulgular bu

perspektifi güçlü bir şekilde desteklemekte ve *Ben ve Babam – Vatan* filminin anlatısı aracılığıyla aktif olarak bir demokratik vatandaşlık modeli (Isin ve Nielsen, 2008; Butler, 2004; Butler, 2008) inşa ettiğini ortaya koymaktadır.

Filmin demokrasi temsili bu bağlamda özellikle anlamlıdır. Demokrasiyi soyut bir politik sistem olarak sunmak yerine, film onu tutarlı bir şekilde sivil katılım ve kolektif sorumluluk aracılığıyla çerçevelemektedir. 01:03:22'deki eylem çağrısı ("Milletimi illerimizin meydanlarına davet ediyorum"), demokratik bağlılığı açıkça kamusal alanda fiziksel varlığa bağlamaktadır. Bu temsil, vatandaşlığı yalnızca biçimsel veya yasal olmaktan ziyade bedenlenmiş ve edimsel olarak inşa etmektedir.

Sinematik vatandaşlık kavramı ayrıca filmin ulusal ve evrensel çerçeveler arasındaki gerilimleri nasıl müzakere ettiğini aydınlatmaktadır. 44:35 gibi sahneler ("Arkadaşlar, biz bu vatanın ekmeğini yedik"), sivil yükümlülüğü ulusal aidiyete dayandırırken aynı anda adalet ve baskıya direniş gibi evrensel ilkeleri çağırılmaktadır. Film böylece "köklü kozmopolitlik" olarak adlandırılabilir bir şey inşa etmektedir. Ulusal bağlılıklardan güç alan ancak evrensel değerlere bağlı kalan bir yurttaşlık kimliği.

44:35 sahnesi yalnızca vatanseverlik söylemi olarak değil, aynı zamanda ideolojik bir anlam üretim mekanizması olarak okunabilir. "Bu vatanın ekmeğini yedik" ifadesi, düz anlamda bir deneyimi ifade ederken, yan anlam düzeyinde karşılıklı borçluluk ve ahlaki yükümlülük söylemini üretmektedir. Bu söylem, izleyiciyi pasif bir gözlemci konumundan çıkararak ahlaki özneye dönüştüren ideolojik bir çağrı işlevi görmektedir. Bu bağlamda sahne, Barthes'ın (1957, s. 130) "mit" kavramı çerçevesinde, ulusal aidiyeti doğal ve sorgulanamaz bir gerçeklik olarak yeniden üretmektedir.

Bu bulgu, medya anlatılarının demokratik kültüre nasıl katkıda bulunduğunu anlamak için özel bir öneme sahiptir. Russell ve Waters'ın (2010) önerdiği gibi, sinema vatandaşlığı hayal etmek için sembolik kaynaklar sağlıyorsa, *Ben ve Babam – Vatan* izleyicilere aynı anda vatansever ve demokratik, ulusal olarak temellenmiş ve evrensel olarak yönelmiş bir vatandaşlık modeli sunmaktadır. Bu entegre model, çağdaş politik söylemde sıklıkla karakterize edilen ulusal sadakat ile evrensel ilkeler arasındaki gerilimleri uzlaştırmaya yardımcı olabilir.

5.3. Yurttaşlık Kimliği Oluşumu

Medya anlatıları, bireylerin gelişen kimliklerine entegre edebilecekleri sembolik temsiller sağlar. Filmin cesareti bir köprü değeri olarak temsili burada özellikle anlamlıdır. Karakterler tekrar tekrar cesaretin diğer tüm değerlerin korunmasını sağladığını vurgulamaktadır (“Korkarsak hiçbir şeyi koruyamayız” 01:12:20). Kimlik oluşumu sürecindeki izleyiciler için bu tür temsiller, kişisel bir değer ve davranışsal eğilim olarak cesaretin gelişimine katkıda bulunabilir.

Filmin kuşaklararası boyutları değerler yoluyla aydınlatılmaktadır. Cihangir ve oğlu Can arasındaki ilişki, değerlerin nesiller boyunca aktarımını temsil etmektedir. Cihangir’in koruyucu duruşu (“Ben seni korumak zorundayım oğlum”) ve nihai fedakârlığı, izleyiciler için üretkenliği modellemektedir. Benzer şekilde, Asker Kızı kuşaklararası aktarımı açıkça kabul etmektedir: “Babamdan sunu öğrendim” (01:02:50).

Bu temsiller, filmin değer aktarımını doğası gereği kuşaklararası olarak anladığını göstermektedir. Ebeveynlerden öğrenen ve çocuklara dersler aktaran karakterleri betimleyerek film, kendisini bu kuşaklararası zincir içinde konumlandırmakta-gelişen kimliklerine entegre edebilecek izleyicilere kendi değer derslerini sunmaktadır.

5.4. Ulusal ve Evrensel Değerlerin Kesişimi

Bu çalışmanın merkezi bir bulgusu, film boyunca ulusal ve evrensel değerlerin sistematik entegrasyonudur. Sahnelerin sıklıkla ulusal değerleri (vatan, millet, kahramanlık) evrensel değerlerle (demokrasi, adalet, insan hakları) eşleştirdiğini göstermektedir. Bu entegrasyon, vatanseverlik ve evrenselcilik arasındaki basit karşıtlıkları sorgulamakta, bunun yerine bu değer sistemlerinin karşılıklı olarak pekiştirici olabileceğini öne sürmektedir.

Kıncal ve Işık’ın (2003) demokratik toplumlarda değer eğitimi anlamaya yönelik çerçevesi, bu bulguyu bağlamsallaştırmaya yardımcı olmaktadır. Demokratik toplumların evrensel ilkelerin (adalet, özgürlük, eşitlik) belirli bağlılıklarla (ulusal kimlik, kültürel aidiyet) entegrasyonunu gerektirdiğini savunmaktadırlar. Filmin değer temsili, vatansever bağlılık ve demokratik ilkeyi çelişkili değil tamamlayıcı olarak sunarak bu entegre modelle uyumludur.

44:35'teki sahne bu entegrasyonu örnelemektedir. Konuşmacı, ulusal aidiyeti ("biz bu vatanın ekmeğini yedik") zımnen demokratik gerekçelerle darbeye karşı çıkarken kullanmaktadır. Onları "alkış tutan"ın hain olarak kınanması, demokratik sadakat ve ulusal sadakatin ayrılamayacağını–darbeyi desteklemenin hem ulusa hem de demokrasiye ihanet olduğunu–pekiştirmektedir.

Bu entegre temsil, ulusal kimlik ve demokratik değerler arasındaki ilişki hakkındaki tartışmaların sürdüğü Türkiye bağlamında özel bir öneme sahip olabilir. Bu değer sistemlerini karşılıklı olarak pekiştirici olarak sunarak film, politik söylemde sıklıkla karakterize edilen gerilimlere sembolik bir çözüm sunmaktadır.

5.5. Karakter Bazında Değer Dağılımı ve Anlatısal İkna

Filmin değer temsillerini her biri farklı değer boyutlarını somutlaştıran birden çok karakter arasında dağıttığını ortaya koymaktadır. Bu dağılım, anlatı teorisyenlerinin "dağıtılmış biliş" olarak adlandırdığı şey aracılığıyla filmin ikna gücünü artırabilir.

Cihangir, mesleki sorumluluk ve vatansever bağlılığı somutlaştırmaktadır. Asker Kızı, adalet ilkelerini ve etik sınırları ifade etmektedir. Anneanne, duygusal geleneği ve duygusal bilgeliği temsil etmektedir. Can, masum perspektif sağlayarak tehlikede olanı vurgulamaktadır. Kolektif vatandaşlar, koordineli eylem yoluyla demokratik eylemliliği göstermektedir.

Bu dağılım, filmin değerleri aynı anda birden çok kayıttan temsil etmesine olanak tanımaktadır. Bir karakterden gelen belirli değer ifadelerine direnebilen izleyiciler, başka bir karakter tarafından ifade edildiğinde onları daha ikna edici bulabilir. Aile sahneleri aracılığıyla karakterlerle kurulan duygusal özdeşim, bu karakterlerin daha sonra ifade ettiği politik değerlere açıklığı artırabilir.

5.6. Görsel Sembolizm ve Tematik Tutarlılık

Bu çalışma öncelikle diyalog temelli değer temsillerine odaklanmış olsa da bulgular ayrıca görsel sembolizmin tematik tutarlılık yaratmadaki önemini göstermektedir. Kamusal alanlarda kolektif toplanma sahneleri, sivil katılıma yönelik sözlü çağrılarını görsel olarak pekiştirmektedir. Özel alanlar (aile sevgisiyle

ilişkili) ve kamusal meydanlar (demokratik seferberlikle ilişkili) arasındaki karşıtlık, sözlü mesajlaşmayı tamamlayan görsel çağrışımlar yaratmaktadır. Duygusal olarak yüklü değer ifadeleri sırasındaki yakın çekimler, yüz ifadesi ve samimi çerçeveleme yoluyla etkilerini artırmaktadır. Filmin görsel stili (çekim kompozisyonu, kurgu örüntüleri ve mizansen dahil) değer temsillerini pekiştirmek için diyalogla birlikte çalışmaktadır. Gelecek araştırmalar, değer temsillerinin bu görsel boyutlarını sistematik olarak inceleyerek mevcut analizi genişletebilir.

5.7. Değerler Eğitimi ve Demokratik Vatandaşlık İçin Çıkarımlar

Bulgular, değerler eğitimi ve demokratik vatandaşlık için çıkarımlar taşımaktadır. *Ben ve Babam – Vatan* gibi filmler demokrasi, adalet ve sivil sorumlulukla ilgili değerleri etkili bir şekilde aktarabiliyorsa, resmi öğretim yaklaşımlarının yanında sivil eğitim için değerli kaynaklar olarak hizmet edebilir.

Filmin ulusal ve evrensel değerleri entegrasyonu, etkili sivil eğitimin vatansever bağlılık ve demokratik ilke arasında seçim yapmak zorunda olmadığı göstermektedir. Bunun yerine, eğitimciler bu değer sistemlerinin karşılıklı olarak nasıl pekiştirilebileceğini göstermek için bu tür filmleri kullanabilir. Karakter bazında değer dağılımı, tartışma için birden çok giriş noktası sunarak öğrencilerin en ilgi çekici buldukları karakterler aracılığıyla değer sorularıyla etkileşime girmelerine olanak tanır.

Filmin kolektif eylem ve sivil katılım vurgusu, pasif bilgi ediniminden ziyade aktif vatandaşlığı vurgulayan çağdaş demokratik eğitim yaklaşımlarıyla uyumludur. Sıradan vatandaşları etkili demokratik failer olarak betimleyerek film, izleyicilerin politik yeterlilik duygusunu (Campbell vd., 1954)–katılımlarının bir fark yaratabileceği inancını–güçlendirebilir.

Bununla birlikte, eleştirel medya okuryazarlığı (Kellner ve Share, 2007) temel olmaya devam etmektedir. Film demokratik değerlerin değerli temsillerini sunarken, aynı zamanda tartışmalı olaylara belirli bir perspektifi temsil etmektedir. Bu tür filmleri kullanan eğitimciler, öğrencileri filmin temsillerini eleştirel bir şekilde incelemeye, alternatif perspektifleri düşünmeye ve sinematik anlatıların tarihsel olaylar hakkında nasıl anlam inşa ettiği üzerine yansıtmaya teşvik etmelidir.

5.8. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma tek bir film örneği üzerinden yürütüldüğü için bulgular genellenebilirlik iddiası taşımamaktadır. Ayrıca analiz, filmin anlatısal ve tematik yapısına odaklandığından izleyici alımlaması veya medya etkisinin doğrudan ölçümünü kapsamamaktadır. Bununla birlikte çalışma, sahne temelli sistematik analiz yaklaşımıyla medya anlatılarındaki değer temsillerinin incelenmesine yönelik analitik bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır.

6. Sonuç

Bu çalışma, *Ben ve Babam – Vatan* filminde ulusal ve evrensel değerlerin nasıl temsil edildiğini sahne temelli nitel analiz yoluyla incelemiştir. Araştırma kapsamında filmde yer alan 27 sahne tematik olarak değerlendirilmiş, demokrasi, adalet, vatanseverlik, dayanışma ve cesaret gibi değerlerin anlatı içerisindeki işlevi analiz edilmiştir. Çalışma, medya çalışmaları, sinematik vatandaşlık ve değerler eğitimi literatüründen yararlanarak film anlatısındaki değer örüntülerini yorumlamayı amaçlamıştır.

Analiz sonucunda dört temel tematik yapı öne çıkmıştır: demokrasi ve kolektif direniş, adalet ve haksızlığa karşı durma, vatanseverlik ve ulusal bağlılık ile cesaret ve ahlaki sorumluluk. Bulgular, filmde ulusal değerler ile evrensel değerlerin çoğu zaman karşıt biçimde değil, birbirini destekleyen bir çerçevede sunulduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle demokrasi, adalet ve insan hakları gibi evrensel değerlerin, vatan, millet ve sorumluluk gibi ulusal aidiyet temalarıyla birlikte kurgulandığı değerlendirilmektedir. Filmde yer alan demokrasi, adalet, dayanışma ve sorumluluk temalarının eğitim ortamlarında kullanılabilir içerikler sunduğu görülmektedir. Bu çalışma, ulusal ve evrensel değerlerin medya anlatılarında birbirine karşıt değil, birbirini tamamlayan yapılar olarak temsil edilebildiğini işaret etmektedir. Bulgular, demokratik vatandaşlık, değerler eğitimi ve medya çalışmaları literatürü arasında disiplinlerarası bir köprü kurulmasına katkı sağlamaktadır. Özellikle değerler eğitimi ve demokratik vatandaşlık derslerinde filmlerin yardımcı eğitim materyali olarak değerlendirilmesinin mümkün olduğu düşünülmektedir.

Çalışmanın dikkat çeken sonuçlarından biri, filmde vatandaşlığın pasif bir aidiyet biçimi olarak değil, kolektif sorumluluk, dayanışma ve sivil katılım üzerinden tanımlanmasıdır. Filmde sıradan vatandaşların aktif özne olarak temsil edilmesi, demokratik direnişin toplumsal bir pratik olarak sunulduğu değerlendirilmektedir. Bu yönüyle film, demokratik değerleri duygusal anlatılar (Plantinga, 2009) aracılığıyla görünür hâle getiren bir temsil alanı oluşturduğu söylenebilmektedir.

Araştırma aynı zamanda medya anlatılarının yalnızca toplumsal değerleri yansıtan araçlar olmadığını, belirli anlamları yeniden üreten kültürel yapılar olarak işlev görebildiğini ortaya koymaktadır. Hall'un (2019) temsil yaklaşımı doğrultusunda değerlendirildiğinde, filmdeki değer temsilleri belirli ideolojik çerçeveler içinde anlam kazanmaktadır. Bu nedenle film, yalnızca bir tarihsel olay anlatısı değil, aynı zamanda demokrasi, aidiyet, sorumluluk ve ulusal kimlik üzerine anlam üreten bir medya metni olarak değerlendirilebilmektedir.

Çalışmanın yöntemsel açıdan bir diğer katkısı, sahne temelli tematik analiz yaklaşımının sistematik biçimde uygulanmasıdır. Kodlama sürecinde kullanılan yapılandırılmış veri matrisi, tematik kategoriler ve analiz süreci, benzer çalışmalar için uygulanabilir bir çerçeve sunmaktadır. Araştırmada kullanılan sahne temelli kodlama yaklaşımı, film analizlerinde sistematik ve izlenebilir bir değerlendirme süreci sunmaktadır. Bu yönüyle çalışma, değer temsillerinin incelenmesinde kullanılabilecek uygulanabilir bir metodolojik model önermesinde bulunduğu ifade edilebilir.

Gelecekte yapılacak araştırmalarda farklı 15 Temmuz filmlerinin karşılaştırmalı biçimde incelenmesi, farklı medya türlerinde değer temsillerinin analiz edilmesi ve izleyici alımlama çalışmalarının yürütülmesi önerilmektedir. Farklı filmler arasında karşılaştırmalı analizler yapılması, görsel ve işitsel öğelerin daha ayrıntılı incelenmesi ve izleyici araştırmalarının sürece dahil edilmesi literatüre önemli katkılar sağlayabilir. Özellikle medya anlatılarının demokratik değerler, toplumsal aidiyet ve yurttaşlık algısı üzerindeki etkilerini inceleyen disiplinlerarası çalışmaların artırılması önem taşımaktadır.

Sonuç olarak *Ben ve Babam – Vatan* filmi, ulusal aidiyet ile demokratik değerleri birlikte kurgulayan bir anlatı yapısı sunmaktadır. Filmde demokrasi, yalnızca siyasal bir sistem olarak değil, dayanışma, cesaret ve kolektif sorumlulukla ilişkilendirilen toplumsal bir pratik olarak temsil edilmektedir. Bu yönüyle

çalışma, sinematik anlatıların toplumsal değerlerin yeniden üretimindeki rolünü anlamaya yönelik tartışmalara katkı sunmayı amaçlamaktadır. Bulgular, sinematik anlatıların yalnızca kültürel temsil araçları değil, aynı zamanda demokratik vatandaşlık, kolektif bellek ve değer aktarımı süreçlerinde aktif anlam üretim alanları olarak işlev görebileceğini ortaya koymaktadır.

Çıkar Çatışması Beyanı

Makale yazarları herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Yazarlar makaleye %50 (1.Yazar), %50 (2.Yazar) oranında katkı sağlamış olduklarını beyan etmiştir.

Kaynakça

- Assmann, J. (2001). *Kültürel bellek: Eski yüksek kültürlerde yazı, hatırlama ve politik kimlik* (A. Tekin, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 231–274. <https://izlik.org/JA98FN96XR>
- Barthes, R. (1957). *Mythologies*. The Noonday Press.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101.
- Butler, J. (2004). *Precarious life: The powers of mourning and violence*. Verso.
- Butler, J. (2008). *Cinsiyet Belası: Feminizm ve Kimliğin Altüst Edilmesi* (B. Ertür, Çev.). Metis Yayınları. (Orijinal eser yayın tarihi 1990).
- Campbell, A., Gurin, G., & Miller, W. E. (1954). *The voter decides*. Campbell Peterson.
- Carlsten, J., & McGarry, F. (2015). *Film, history and memory*. Palgrave Macmillan.
- Çetin, A., & Şirin, Ş. (2024). Film analizi yöntemi ile farklı kültürlerle bakış: Boşanma ve çocuk. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(1), 737–769.
- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (2011). *The Sage handbook of qualitative research*. sage. Hall, S. (Ed.). (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London: Sage & The Open University.

- Hall, S. (2019). Temsil kültürel temsiller ve anlamlandırma uygulamaları [Representation: Cultural representations and signifying practices]. (Çev./Trans. İdil Dünder), İstanbul: Pinhan Yayıncılık.
- Insin, Engin F. & Nielsen, Greg M. eds. (2008). *Acts of Citizenship*. London, UK: Palgrave Macmillan. Doi: <https://doi.org/10.1163/157181608x380237>
- Kellner, D. & Jeff, S. (2007). Critical media literacy, democracy, and the reconstruction of education. *media literacy: A Reader*. Peter Lang.
- Kıncal, R. Y., & Işık, H. (2003). Demokratik eğitim ve demokratik değerler. *Eğitim Araştırmaları*, 3(11), 54–58.
- Kızılay, Z. O., & Bayram, S. (2022). *Ahlat Ağacı* filmi: Psiko-analitik perspektiften bir söylem analizi. *Türk Eğitim Değerlendirmeleri Dergisi*, 1(1), 85–96.
- McAdams, D. & McLean, K. (2013). *Narrative Identity*. *Current Directions in Psychological Science*, 22, 233–238.
- Özdoğan, B. (Yönetmen). (2024). *Ben ve Babam – Vatan* (Film). TRT. <https://www.youtube.com/watch?v=dmbNj1JIYI4>
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative Research and Evaluation Methods*. Sage.
- Plantinga, C. (2009). *Moving viewers: American film and the spectator's experience*. University of California Press.
- Rokeach, M. (1973). *Rokeach Value Survey (RVS)* [Database record]. APA PsycTests. <https://doi.org/10.1037/t01381-000>
- Rosenstone, R. A. (2006). *History on film/film on history*. Routledge.
- Russell, W. B., & Waters, S. (2010). Cinematic Citizenship: Developing Citizens of Character with Film. *Action in Teacher Education*, 32(2), 12–23. <https://doi.org/10.1080/01626620.2010.10463547>
- Semiz Türkoğlu, H., & Türkoğlu, S. (2022). Çizgi filmlerde toplumsal cinsiyet rolleri, kalıp yargılar ve karakterlerin kurgu dağılımı üzerine bir analiz: TRT Çocuk Kanalı örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (49), 48–65. <https://doi.org/10.52642/susbed.1111484>
- Yin, R. K. (2018). *Case Study research and applications: Design and methods* (6th ed.). Sage.